

ВЕЛІКІ СОРОЧИНЦІ — село Миргородського району Полтавської області; осередок художніх ремесел. Розташ. на р. Псел, за 25 км від райцентру та за 18 км від залізнич. ст. Гоголеве. Виникло у 20-х рр. 17 ст. під назвою Краснопіль. 1646 його захопив І. Вишневецький. 1648 утвор. Сорочин. сотню Миргород. полку. Від 2-ї пол. 17 ст. — містечко Сорочинці. На поч. 18 ст. тут знаходилося правління Миргород. полку (полковник Д. Апостол); було обнесене земляним валом з дерев'яними баштами на бастіонах. 1709 Сорочинці витримали штурм швед. військ. Від 1781 — містечко Сорочинці, центр волості Миргород. пов. Від 1925 — В. С. За переписом 1859 у В. С. — 1150 дворів, 7167 жит., у 1900 — 1514 дворів, 8882 жит., 7 шкіл (міністерська, земська, 3 церк.-парафіяльні, 2 школи грамоти), 7 пром. підприємств, 5 ярмарків на рік. У грудні 1905 у В. С. відбулося селян. повстання, придушене цар. військами. Цю подію описав В. Короленко у ст. «Сорочинська трагедія». 1908 відкрито Великосорочин. учит. семінарію. 1913–14 за проектом О. Сластьона споруджено будинок Великосорочин. кредитово-кооп. товариства. Рад. владу проголошено у лютому 1918. У 1923 утвор. Великосорочин. р-н, 1925–31 називався Нероновицьким, від 1931 — у складі Миргород. р-ну. 1927–28 споруджено 1-й в Україні сільс. водогін. 1923 засн. [Великосорочинську фабрику художніх виробів ім. Н. Крупської](#). 1932–33 у В. С. від голоду загинуло 1200 осіб. Жертвами репресій 1930–40-х рр. стало 30 односельців. До поч. 2-ї світової війни у В. С. були неповна середня, 2 початкові та вечірня школи, пед. училище. Під час нім.-фашист. окупації 1941–43 у В. С. закатовано 86 осіб, понад 500 вивезено до Німеччини. У вересні-жовтні 1941 тут діяла підпіл. група партизан загону «Перемога».

У селі здавна поширені ткацтво, вишивання, бондарство, різьблення на дереві, шевство, кравецтво. У 18 ст. діяв ткац. цех, де виготовляли орнаментов.

плахти, пояси, скатертини, рушники. В основі візерунків килимів і ліжників — ритмічне повторення одного-двох рослин. мотивів. Кольори — червоний, зелений, синій і білий. 1898 земство відкрило у В. С. сільс. ремісн. навч. майстерню, 1910 — філію Олешів. навч. ткац. майстерні. Від поч. 20 ст. у селі виготовляли настінні килимки, наволочки, порт'єри, вибійки з традиц. килимовим орнаментом. Від 1923 у В. С. діяла ткац. майстерня, від 1927 — артіль худож. вишивок і тканин (1961 — ф-ка, 1971 — дільниця Худож.-вироб. об'єдн. «Полтавчанка»). У довоєнні роки у В. С. виробляли мас. продукцію вишитих виробів і декор. ткацтва, розробляли зразки одягу, прикрашеного нар. орнаментом; у повоєнні роки — темат. та ювіл. рушники, плахтові тканини тощо. Ткалі — Л. Лісова, Г. Коряк; вишивальниці — [Ф. Ажажа](#), О. Курдяєва, Л. Богинич, М. Коржук, М. Коряк, Л. Кусайко, Л. Теряник. У В. С. здавна виготовляли бандури, меблі, речі хат. вжитку, різьблені з дерева (Ф. Циб та ін.). Вироби майстрів із В. С. зберігаються у МУНДМ, Полтав. ХМ. У селі — пам'ятка архітектури Спасо-Преображен. церква, збудов. у стилі бароко (серед. 1720-х — 32 рр.); пам'ятники — М. Гоголю (1911), учасникам селян. повстання 1905 (1968, скульптор А. Скиба), піонерів П. Теслі (1974; скульптори М. Котко, Б. Ульянов, арх. Р. Юхтовський), поету В. Самійленку (1995, скульптор В. Білоус, арх. В. Вадимов); погруддя М. Гоголя (1952, арх. П. Черняховець), пам'ятний знак на честь кобзаря М. Кравченка (1972, скульптор Л. Твердянська); [Великосорочинський літературно-меморіальний музей М. Гоголя](#), істор.-краєзнавчий музей, картинна галерея. 1845 В. С. відвідав Т. Шевченко. Тут народилися: М. Гоголь, [О. Донченко](#), [З. Кундіренко](#), [Л. Тома](#), [Я. Шутько](#), кобзар [М. Кравченко](#), художниця [Л. Мешкова](#), мікробіолог [Г. Ручко](#). У селі здавна проходять Сорочин. ярмарки, що супроводжуються літ.-мист. святами.

[В. М. Ханко](#)

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Великі Сорочинці / В. М. Ханко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2005. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-32766>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).